

דוד מלך ישראל חי וקיים

שמואל א / פרק יז

ויאספו פלשתים את-מחניהם למלחמה ויאספו ש' כה אשר ליהודה ויחננו בין-ש' וכה ובין-עזקה באפס דמים: ב ושאל איש-ישראל נאספו ויחננו בעמק האלה ויערכו מלחמה לקראת פלשתים: ג ופלשתים עמדים אל-ההר מזה וישראל עמדים אל-ההר מזה והגיא ביניהם: ד ויצא איש-הבנים ממחנות פלשתים גלית שמו מגת גבהו שש אמות וזרת: ה וכובע נחשת על-ראשו ושריון קשקשים הוא לבוש ומשקל השריון חמשת-אלפים שקלים נחשת: ו ומצחת נחשת על-רגליו וכידון נחשת בין כתפיו: ז ועץ חניתו כמנור ארגים ולהבת חניתו שש-מאות שקלים ברזל ונשא הצנה הלך לפניו:

ח ויעמד ויקרא אל-מערכת ישראל ויאמר להם למה תצאו לערך מלחמה הלא אנכי הפלשתי ואתם עבדים לשאול ברו-לכם איש וינד אלי: ט אם- יוכל להלחם אתי והכני והינינו לכם לעבדים ואם-אני אוכל-לו והכיתיו והייתם לנו לעבדים ועבדתם אתנו: י ויאמר הפלשתי אני חרפתי את-מערכות ישראל היום הנה תנו-לי איש ונלחמה יחד: יא וישמע שאול וכל-ישראל את-דברי הפלשתי האלה ויחתו ויכאו מאד:

יב ודוד בן-איש אפרתי הנה מבית לחם יהודה ושמו ישי ולו שמונה בנים והאיש בימי שאול זקן בא באנשים: יג וילכו שלשת בני-ישי הגדלים הלכו אחרי-שאול למלחמה ושם שלשת בניו אשר הלכו במלחמה אליאב הבכור ומשנהו אבינדב והשלשי שמה: יד ודוד הוא הקטן ושלשה הגדלים הלכו אחרי שאול: טו ודוד הלך ושב מעל שאול לרעות את-צאן אביו בית-לחם: טז ויגש הפלשתי השכם והערב ויתיצב ארבעים יום: יז ויאמר ישי לדוד בנו קח-נא לאחיך איפת הקליא הנה ופשרה לחם הנה והרץ המחנה לאחיך: יח ואת עשרת חרצי החלב האלה תביא לשר-האלף ואת-אחיך תפקד לשלום ואת-ערבתם תקח: יט ושאל והמה וכל-איש ישראל בעמק האלה נלחמים עם-פלשתים: כ וישכם דוד בבקר ויטש את-הצאן על-שמר וישא וילך כאשר צוהו ישי ויבא המעגלה והחיל היצא אל-המערכה והרעו במלחמה: כא ותערך ישראל ופלשתים מערכה לקראת מערכה: כב ויטש דוד את-הפלים מעליו על-יד שומר הפלים וירץ המערכה ויבא וישאל לאחיו לשלום:

כג והוא מדבר עם והנה איש הבנים עולה גלית הפלשתי שמו מגת ממערכות פלשתים וידבר כדברים האלה וישמע דוד: כד וכל איש ישראל בראותם את-האיש וינסו מפניו ויכאו מאד: כה ויאמר איש ישראל הראיתם האיש העלה הנה כי לחרף את-ישראל עלה והיה האיש אשר-יכנו יעשנו המלך עשר גדול ואת-בתו יתן-לו ואת בית אביו יעשה חפשי ב'ישראל: כו ויאמר דוד אל-האנשים העמדים עמו לאמר מה-יעשה לאיש אשר יכה את-הפלשתי הלז והסיר חרפה מעל ישראל כי מי הפלשתי הערל הנה כי חרף מערכות אלקים חיים: כז ויאמר לו העם כדבר הנה לאמר כה יעשה לאיש אשר יכנו: כח וישמע אליאב אחיו הגדול בדברו אל-האנשים ויחר-אף אליאב בדוד ויאמר למה-זה ירדת ועל-מי נטשת מעט הצאן ההנה במדבר אני ידעתי את-דודך ואת רע לבבך כי למען האות המלחמה ירדת: כט ויאמר דוד מה עשיתי עמה הלא דבר הוא: ל ויסב מאצלו אל-מול אחר ויאמר כדבר הנה וישבהו העם דבר כדבר הראשון: לא וישמעו הדברים אשר דבר דוד ויגדו לפני-שאול ויקחהו: לב ויאמר דוד אל-שאול אל-יפל לב-אדם עליו עבדך ילך ונלחם עם-הפלשתי הנה: לג ויאמר שאול אל-דוד לא תוכל ללכת אל-הפלשתי הנה להלחם עמו כי-נער אתה והוא איש מלחמה מנעריו: לד ויאמר דוד אל-שאול רעה הנה עבדך לאביו בצאן ובא הארי ואת-הדוב ונשא שה מהעדר: לה ויצאתי אחריו והכתינו והצלתי מפיו ויקם עלי והחזקתי בזקנו והכתינו והמיתנו: לו גם את-הארי גם- הדוב הכה עבדך והיה הפלשתי הערל הנה כאחד מהם כי חרף מערכת אלקים חיים: לז ויאמר דוד אשר הצלני מיד הארי ומיד הדב הוא יצילני מיד הפלשתי הנה: לט ויאמר שאול אל-דוד לך וידוד יהיה עמך: לח וילבש שאול את-דוד מדיו ונתן קובע נחשת על-ראשו וילבש אתו שריון: לו ויחגר דוד את-חרבו מעל למדיו ויאל ללכת כי לא-נסה ויאמר דוד אל-שאול לא אוכל ללכת באלה כי לא נסיתי וינסם דוד מעליו: מ ויקח מקלו בידו ויבחר-לו חמשה חלקי-אבנים מן-הנחל וישם אתם בכלי הרעים אשר-לו ובילקוט וקלעו בידו ויגש אל-הפלשתי: מא וילך הפלשתי הלך וקרב אל-דוד והאיש נשא הצנה לפניו: מב ויבט הפלשתי ויראה את-

דוד ויבזהו כי-היה נער ואדמני עם-יפה מראה: מג ויאמר הפלשתי אל-דוד הקלב אנכי כי-אתה בא-אלי במקלות ויקלל הפלשתי את-דוד באלקיו: מד ויאמר הפלשתי אל-דוד לכה אלי ואתנה את-בשרך לעוף השמים ולבהמת השדה: מה ויאמר דוד אל-הפלשתי אתה בא אלי בקרב ובחנית ובכידון ואנכי בא-אליך בשם ידוד צבאות אלקי מערכות ישראל אשר חרפת: מו היום הזה יסגרך ידוד בידי והכיתך והסרתי את-ראשך מעליך ונתתי פגך מחנה פלשתים היום הזה לעוף השמים ולחית הארץ ונדעו כל-הארץ כי יש אלקים לישראל: מז ונדעו כל-הקהל הזה כי-לא בקרב ובחנית יהושיע ידוד כי לידוד המלחמה נתן אתכם בידי: מח והיה כי-קם הפלשתי וילך ויקרב לקראת דוד וימהר דוד וירץ המערכה לקראת הפלשתי: מט וישלח דוד את-ידו אל-הכלי ויקח משם אבן ויקלע ויך את-הפלשתי אל-מצחו ותטבע האבן במצחו ויפל על-פניו ארצה: נ ויחזק דוד מן-הפלשתי בקלע ובאבן ויך את-הפלשתי וימיתוהו וקרב אין ביד-דוד: נא וירץ דוד ויעמד אל-הפלשתי ויקח את-חרבו וישלפה מתערה וימתתהו ויכרת-בה את-ראשו ויכאו הפלשתים כי-מת גבורם וינסו:

רש"י פסוק ל"ז

(לז) ה' אשר הצילני מיד הארי - יודע אני שלא לחנם נזדמן לי הדבר ההוא, אלא שלעתיד אני בא לידי כיוצא בה לתשועת ישראל, ואסמוך עליה ואצא. וזה אחד משני צדיקים שנתן להם רמז, וחשו להשכיל לדבר, דוד ומרדכי, שנאמר (אסתר ב יא): ובכל יום ויום מרדכי מתהלך לפני חצר וגו', אמר: לא לחנם עלתה בצדקת זו שנתפסה במשכב הערל הזה, אלא שעתידה היא לעמוד לישראל ביום צרה:

רות רבה ב' כ'

(כ) יד ותשאנה קולן ותבכינה חסר אל"ף תשש כחן שהן מהלכות ובוכות ר' ברכיה בשם ר' יצחק מ' פסיעות הלכה ערפה עם חמותה ונתלה לבנה ארבעים יום שנאמר (שמואל א' י"ז) ויגש הפלשתי השכם והערב ר' יודן בשם ר' יצחק ד' מילין הלכה ערפה עם חמותה ועמדו ממנה ד' גבורים שנאמר (שם ב' כ"א) ארבעת אלה יולדו להרפה א"ר יצחק כל אותו הלילה שפרשה ערפה מחמותה, נתערבו בה ערות גוים של מאה בני אדם. הה"ד (שם א' י"ז) והוא מדבר עם וגו' ממערכות פלשתים ממערות כתיב ממאה ערלות גוים שנתערו בה כל הלילה. ר' תנחומא אמר אף כלב אחד דכתיב (שם) ויאמר הפלשתי אל דוד הכלב אנכי.

רמב"ם מלכים פרק ג

על הסרת לבו הקפידה תורה שנאמר ולא יסור לבבו שלבו הוא לב כל קהל ישראל לפיכך דבקו הכתוב בתורה יתר משאר העם שנאמר כל ימי חייו.

מאמרי הראי"ה עמוד 38

בנפש דוד אין אנו מוצאים חיים פרטיים מופרדים בפני עצמם. החוט ההולך ונמשך כל כך יורנו להכיר בה רק המשך מרכזי מהחיים הכלליים, "שופריה דיעקב אבינו מעין שופריה דאדם הראשון". "והיה ביום ההוא שרש ישי אשר עומד לנס עמים אליו גוים ידרשו, והיתה מנוחתו כבוד" "אדם קדמאה יהיב חיון לדוד מדיליה, ואבהן דעלמא יהבו ליה מדילהון".

אורות הקודש / חלק ג - מוסר הקודש / עמוד קיז / העצמיות בכנסת ישראל - עט
 מי שהוא ממדת המלכות לית ליה מגרמיה כלום, והיא מדה שהחיסרון והיתרון מתחברים בה בנושא אחד. ראוי הוא אדם זה לספוג לתוכו את הכל, וכשהוא פונה אל הטוב ומכיר איך דלית ליה מגרמיה באמת כלום, הרי הוא מוכן להיות מתמלא מכל טוב, של כל המידות, כל התכונות, כל הצדדים, ואין בו שום סתירה. הוא אינו ראוי להיות עסוק בבטלה, ולא להשתקע בשינה, הוא צריך להיזהר כמה דאפשר מטעמא דמותא. וחיבורו ויחושו לארץ ישראל הוא יחוש עצמי, וחש הוא את התוכן של כל הדר בחוץ לארץ דומה כמי שאין לו אלוה, כי גרשוני היום מהסתפח בנחלת ד, לאמר לך עבד אלהים אחרים, ונפשו עורגת בעומק התשוקה לאהבת קדושת הארץ וצפיית ישועה.

עין איה / שבת ב / פרק חמישי / סז.
 מלכות בית דוד היא יסוד לאומה הישראל [ית], היא נבדלת ממלכות בית שאול בזה שהיא הולכת עם הנהגת מלכות שמים הדבוקה באומה בכללה לדורותיה, והיא נושאת עיניה למרחוק, ליסודו של עולם. גם את הליכות הצדק והמישרים היא דנה ע"פ מדת הנצח והאחרית הגדולה שיש לכללות כנסת ישראל בעולם, לא ע"פ ההווה לבד, המרכז לפעמים את הלב לפי המראה של השעה, מפני שאינו יודע אחרית דבר. ע"כ היתה מלכות ב"ד ביסודה דבקה לנבואה, ועושה כל מעשיה ע"פ עצת ד' הנשגבה, זאת היתה המעלה העליונה של דוד שהיה לבבו שלם עם ד'.

רש"י שמואל א פרק יג פסוק יד (יד) ועתה ממלכתך לא תקום - שכן אמר משה בתורה (דברים יז כ) לבלתי סור מן המצוה ימין ושמאל למען יאריך ימים וגו', הא אם סר, לא יאריך ימים, ואם תאמר לא על מצות נביא נאמר, אלא על מצות התורה, הרי כבר נאמר (שם שם): לשמור את כל דברי התורה הזאת, ואחר כך: לבלתי רום לבבו ולבלתי סור מן המצוה, אפילו ממצות נביא:

תנחומא פרשת אמור ד

וילבש שאול את דוד מדיו וכתוב בשאול משכמו ומעלה גבוה מכל העם (שם ט) כיון שהלבישו בגדיו וראה שעשוין לו מיד הכניס בו עין צרה. כשראה דוד כן שהלבין פני שאול א"ל לא אוכל ללכת באלה כי לא נסיתי ויסירם דוד מעליו.

אגרות הראיה / כרך א / לב

ולא במי שהוא חמוש בכלי נשק כבדים אנו צריכים להכות את הפלשתי הערל, - ערל בשר או ערל לב, - המחרף מערכות אלקים חיים ומערכות ישראל, כי לפעמים יאמר דוד הקטן "כי לא נסיתי באלה", כשירצה שאול להלביש אותו מדיו, כ"א בחמשה חלוקי אבנים מן הנחל, שמימים בילקוט הרועים, בקלע ובאבן, חמשה חומשי תורה וחמש תיבות, ש"י ד' אלקינו ד', שהם מתכנסים בתיבת אחד ע"י הרועים, המתלקטים כולם בכל דור ודור, לבאר ולהסביר עומק חכמת דעת ד' אחד ואורה של תורה, בצירוף קטן של סגנון נהוג בתכסיסי מלחמה, כקלע ואבן, אע"פ שאינו דומה כלל לקובע נחשת ושריון קשקשים של גלית, לא לחרבו ולא לעץ-חניתו, שהוא כמנור אורגים, ולא לחוצפתו של נושא הצינה שלפניו, מ"מ הלא הוא בא בחרב ובחנית, ודוד בא אליו בשם ד' אלקי מערכות ישראל אשר חרף, ע"כ תטבע האבן במצחת הנחשת של מצח אשה זונה, ואח"כ תהי גם חרבו של גלית ביד דוד [תוכן רמזים מתיקוני זוהר]

מדרש שוחר טוב פרק ס"ב - לא אתה תבנה לי בית, אלא שלמה בנך יבנה אותו. האתה תבנה לי בית, שעל שמך אני קורא אותו. שנאמר (תהלים ל, א) מזמור שיר חנוכת הבית לדוד. ובשביל ששפכת דמים הרבה, איני יכול לבנותו על ידך, אלא על שמך, מאחר שנצטערת. כיון ששמע

(4)

דוד כך, נתיירא ואמר, הרי נפסלתי מלבנות בית המקדש. א"ר יהודה ב"ר אלעאי, אמר לו הקב"ה, אל תירא. חיך, כל הדמים ששפכת כאיל וצבי הן לפני. שנאמר בהן, (דברים יב, כד) על הארץ תשפכנו כמים. אמר לפניו, אם כן, למה איני בונה אותו. אמר לו, גלוי וידוע לפני שישראל עתידים לחטוא, ואני מפיג בו חמתי, וישראל נצולין. ואם אתה בונה אותו, הרי הוא קיים ואינו חרב לעולם.